

Toimittusihiteeri: Kirsti Karttunen • Editointi: Ruut Tolonen • Ulkoasu: Hell Koskela

Muoviputkista hajua veteen

JUHAN NIIRANEN HS

Isännöitsijää muoviputkien haitat eivät yllättäneet

Kaisa Eerola HS

Hannes Nissinen HS

Jukka Perttu HS

PEX-MALLISISTA muovisista vesijohtoputkista on irronnut kemikaaleja, jotka ovat aiheuttaneet tavanomaisesta poikkeavaa, helpposti havaittavaa hajua ja makua talousveteen. Ympäristöministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön mukaan ongelmatapauksia on havaittu eri puolilla Suomea.

"Tämä ei todellakaan ole yllätys. Onni oli, että tehtiin kupariputkella", toteaa isännöitsijä Vesa Itkonen Vespertiellä Etelä-Haagassa kuultuaan uutisen muoviputkien haitoista.

ITKOSEN mukaan muoviputkien ongelmat eivät liity yksin vastikään havaittuihin erin talousvesiputkia, vaan kysymys on laajemmasta asiasta.

"Ongelmia on myös muunlaisissa muoviputkissa kuin niissä, joista nyt on valitettu. Esimerkiksi vuonna 2012 saneeratussa Länsi-Helsingissä sijaitsevassa rivitalokohteessa maku- ja hajuhaittoja aiheuttavat rakennuksesta toiseen vievät isommat putket."

"Jos vesi maistuu tai haisee oudolle, sitä ei voi suositella juomavedeksi."

Hannu Komulainen,
tutkimusprofessori

Itkonen on seurannut muoviputkiin liittyvää uutisointia laajemminkin.

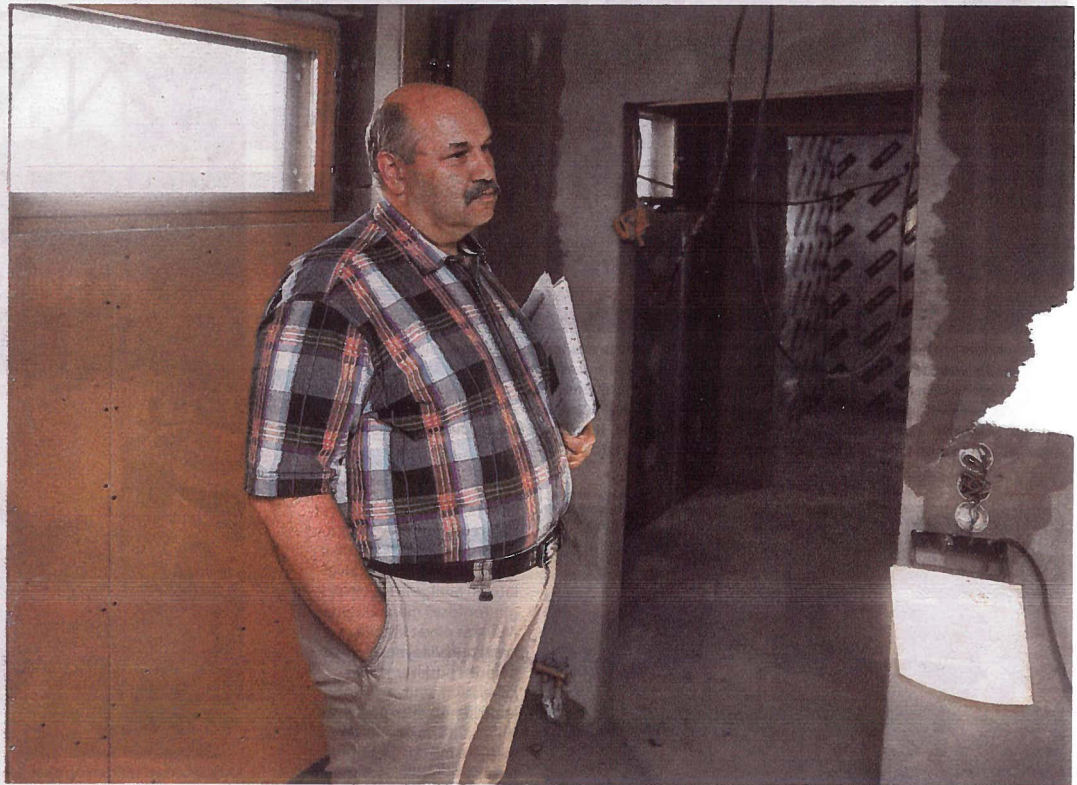
"Ruotsissa asia on ollut esillä jo ajat sitten. Suomessa asiaa ei ilmeisesti oteta tosissaan, vaan se vaietaan kuoliaksi."

Vaikka tieto muovisista talousvesiputkista tehdyistä valituksista ei ollutkaan Itkoselle yllätys, häntä hämmästyttää, kuinka vähän asia on esillä Suomessa ongelman laajuuteen nähden.

"Tietysti kaikenlaista sattuu, kun rakennetaan, mutta näistä koltuu isot kustannukset, jos putkia joudutaan vaihtamaan."

UUDEN aikana ympäristöministeriön tietoon on tullut viitisentoista ilmoitusta muoviputkien maku- ja hajuhaitoista. Ne on huomattu uusissa tai vastikään putkiremontoiduissa taloissa.

Runsaisten ilmoitusten vuoksi viranomaiset tutkivat aluksi kaksi putkierää. Selvityksen mukaan kumpikaan erä ei sovellu

Isännöitsijä Vesa Itkonen ei yllätynyt muoviputkien ongelmista. Hänen mukaansa aiheesta on keskusteltu Ruotsissa jo pitkään.

talousveden johtamiseen. Tutkimukset teki VTT Expert Services.

Näyttöä terveydelle vaarallisuudesta ei ole, mutta kaikkien vedessä esiintyvien aineiden vaikutuksia ei vielä tunneta.

Ylijohtaja Helena Säteri ympäristöministeriöstä kertoo, että viitisentoista ilmoitusta eivät välttämättä liity nyt tutkittuihin kahteen erään.

Hän sanoo, että seuraavaksi tutkimuksia laajennetaan uusiin putkieriin. Näin voidaan kartoittaa, miten yleisiä maku- ja hajuhaitat todella ovat.

ONGELMALLISIKSI todetuissa putkierissä veden hajua ja makua on kuvailtu tunkkaiseksi, muovin ja liuottimen omaiseksi, Säteri kertoo.

Vedessä on havaittu ainakin tert-butanoli- ja MTBE-kemikaaleja, joita on irronnut vesijohdoista. Ne eivät pieninä pitoisuuksina aiheuta terveyshaittoja.

"Haju ja maku ovat kuitenkin varoittimia. Jos vesi maistuu tai haisee oudolle, sitä ei voi suositella juomavedeksi. Kemikaalien määrä vedessä on silloin suuri, eikä vesi täytä talousveden laatuvaatimuksia", sanoo tutkimus-

professori Hannu Komulainen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta (THL).

Hän ei osaa vielä arvioida, onko haiseva vesi terveydelle haitallista. Kaikkia kemikaaleja ei ole vielä tunnistettu, mikä tekee terveysvaikutusten arvioimisesta hankalaa.

THL:n tieto terveysvaikutuksista perustuu kemikaaleista julkaistuihin tutkimuskirjallisuuteen.

"Melkoinen cocktail on kyseessä", Komulainen sanoo. Komulaisen mukaan putket on syytä vaihtaa, jos johtovesi ei ole puhdasta. Tällöin asiassa kan-

nattaa kääntyä taloyhtiön ja isännöitsijän puoleen.

POIKKEAMIA on havaittu Uponorin ja LVI-Dahlin myymissä vesijohtoputkissa.

Molemmat putkimallit ovat Helena Säterin mukaan erittäin yleisiä. Niitä on sekä putkiremontoiduissa että uusissa rakennuksissa.

► Kemikaaleja irrottaneet putket ovat Altech PEX-A -25M (Sanli) ja Wirsbo-PEX NKB 100m ART -mallisia. Putkien koot ovat 15 mm x 2,5 mm.

Haju- ja makuhaittoja aiheuttaneita putkia on jo vaihdettu uusiin

Jukka Perttu

UPONORISTA ja LVI-Dahlista kerrotaan, että talousvesiputkien aiheuttamien maku- ja hajuhaittojen vuoksi on ryhdytty toimiin. Kumpikin yritys on myynyt erän talousvesiputkia, joiden vedessä on havaittu tavallisuudesta poikkeavia maku- ja hajuhaittoja.

"Ongelmaerää valmistettiin vuoden alkupuolella Ruotsissa muutama tuhat metriä. Ilmeisesti erä tai osa siitä puhdistettiin tehtaalla huonosti", kertoo viestintäjohtaja Tarmo Anttila Uponorilta.

"Olemme valmistaneet tätä Uponorissa selvitetään, mistä

putkityyppiä yli neljä miljardia metriä 1970-luvulta alkaen. Tietojeni mukaan tämä on ensimmäinen kerta, kun näin käy."

Anttilan mielestä ongelma ei liity putkeen tai materiaaliin vaan käsittelyvirheeseen tehtaalla.

UPONORIN putket ovat menneet käyttökohteisiin tukkukaupan kautta, joten yhtiössä ei tiedetä tarkasti, missä kohteissa ongelmaputkia on asennettu. Anttila sanoo kuitenkin, että kyseisiä putkia asennettiin sekä uusiin rakennuksiin että putkiremonttikohteisiin.

Uponorissa selvitetään, mistä

ongelma johtuu. Anttilan mukaan ongelmallisen erän putkia ei ole enää myynnissä.

Hän kertoo, että muoviset talousvesiputket on aina huuhdeltava ennen käyttöönottoa, jotta maku- ja hajuhaittoja päästään. Ongelmallisissa erässä tavallinen huuhdeltu ei kuitenkaan poistanut makuhaittoja.

Anttila uskoo, että ennen pitkää haju- ja makuhaitat kuitenkin poistuvat ongelmallisenkin erän putkista, elleivät ole jo poistuneet.

LVI-DAHLIN toimitusjohtaja Curt Kock kertoo, että laatuongelma havaittiin yhtiön maahantuo-

missa Golan Pipesystems tuotteissa. Ne valmistettiin Israelissa. "Valmistajaa on jo aloittanut korjaustoimet."

Golan Pipesystems on valmistanut käyttövesiputkia jo 50 vuotta, ja niitä on käytetty Suomessakin vuosikymmeniä.

"Olemme vastaanottaneet reklamaatioita haju- ja makuhaittoista. Kaikkien reklamaatioiden osalta olemme hyvässä yhteistyössä valmistajan kanssa vaihdattaneet uusiin ne putket, joissa haittoista ei ole päästy vettä juokuttamalla."

LVI-Dahl on poistanut myynnistä putket, joista on tullut reklamaatioita.